

בעזרה"ת

ספר

אז ידבר

אמרות ורעיונות על תנ"ך ש"ס מועדים ועוד

שכתב אבינו מורנו

הרה"ח ר' דוד אשר זליג ז"ל

בהרה"ח

ר' יונה ז"ל ארליך

בני ברק שבט התשנ"ט

שאל אלטר
ראש ישיבת שפת אמת
ת.ד. 41160
ירושלים ת"ו

ב"ה עש"ק לסדר וארא אל האבות תשנ"ט לפ"ק פעה"ק ירושלתי

בני המנוח הרה"ח ר' דוד ארליך ז"ל נתעוררו להדפיס ליקוטים מחידושי תורתו, בקונטרס המכונה אז ידבר, וכבר הזכיר אאדמו"ר זצלה"ה במכתבו משבחי המנוח ז"ל, ובוודאי יביא תועלת ללומדים בו ומתענגים על דברי תורתו, ויהא זה לעיי"נ ולזכות המנוח ז"ל, והשי"ת יחזק ידי בניו להמשיך בדרך אביהם מתוך בריות גופא ונהורא מעליא.

א"ד ידיד
שאל אלטר

ב"ה -

ראיתי דברים דלעיל מהגאון רב שאל שליט"א - והרני רק להוסיף ולחזק ידי ההגה"ח ר' יצחק אריי לאיי"ט בנו של הרה"ח המפי המנוח ר' דוד זצ"ל שהי מפורסם בתורה ובמעשיו הטובים - אשרי לבניו אחריו -

ע"ז בעה"ח

מצפה לישועת ה'

שמואל הלוי ואזנר
רב אב"ד ור"מ זכרון מאיר בני ברק

הסכמת הגאון הרב רבי שלמה זילברשטיין שליט"א רב דחסידי גור בני ברק וראש כולל אברכים בית תלמוד להוראה

כ' טבת תשנ"ט
הובא לפני ספר "אז ידבר" ורצוף בו אמרות ורעיונות על תנ"ך וש"ס ומועדים שכתב הרה"ח המנוח ר' דוד אשר זעליג ארליך ז"ל בן הרה"ח ר' יונה ז"ל, עברתי על גליונותיו ומצאתי בהם דברים נחמדים ומתוקים מדבש ונופת צופים ורעיונות נשגבים ואמרות שנונים וראוים הדברים למי שאמרם ז"ל, כי היה אחד ומיוחד מהחבורה של אמ"י ז"ל הן בין אדם למקום והן בין אדם לחבירו לא היה דבר שבקדושה שהרה"ח ר' דוד ז"ל לא היה במרכזו וכן בביהח"ס הנודע לשול"ת בתל-אביב "דאז"י רחוב הקישון 33 שהיה נקרא דריא אין דריסיג שטיבל על תקנותיהם המפורסמות ועל גדריהם הנודעות עד כי השטיבל היה ראש וראשון לכל עניני היהדות והרה"ח המנוח ז"ל הי' בין העסקנים הנכבדים וידוע כי גדולי עולם התפללו בו לפעמים ה"ה מרן הבית ישראל ומרן הלב שמחה ומרן הפני מנחם זצ"ל ויבדל לחים טובים ארוכים מרן אדמו"ר שליט"א וכ"ק מרן האמרי אמת מאוד התענין מהנעשה בשטיבל והגאון המפורסם בעל חזון איש ז"ל היה שם כמה פעמים והגאון ר' יוסף כהנמן ראש ישיבת פוניבז' ז"ל היה נמנה בין מתפלליו תקופת זמן וידוע כי אצל אדמו"ר הרה"ק מבעלז זצ"ל כשבאו לפניו חס"ג היה שואל באם מתפלל בביהח"ס דריא אין דריסיג.

והנה ברא מזכה אבא כי בספר זה שזור גם מקונטרס מר אביו ז"ל הרה"ח ר' יונה איש חסיד ירא ושלם צנוע ומעלי ואיש מורם מעם לאלה שהכירוהו מקרוב אשר נקראים "עלים בפי היונה" ובו הברקות נאות משמחי לב ומשיבות נפש. והנה אי' בירושלמי שקלים כי דוד אמר אגורך באהלך עולמים וקי' וכי עלתה על דעתו של דוד שיהא חי וקים לעולמים אלא כך אמר דוד רבשי"ע אזכה שיהו דברי נאמרין בבתי כנסיות ובתי מדרשות ותו אי' שם חכך כיון הטוב וגוי' דובב שפתי ישנים אף שפתותיהם של צדיקים כיון שאומרים דבר הלכה מפיהם של צדיקים אף שפתותיהם מרחשות עמהם בקבר. ונראה בזה כיון דהצדיקים גורמים שהחיים מרחשים בקבר אף דהוא מת כיון דגורם זכות תורה עבור החיים. וזה החשיבות שבחיבור ספרים שעיי"ז הוא עילוי גדול לנשמות, לכן טוב עשו בניו האברכים החשובים ת"ח מטובי האברכים החסידים, בהוציאם לאור ספר זה, ויעזור השי"ת וימליץ טוב עבור משפחתו ועבור כל יוצי"ח שיחי' ובפרט בניו האברכים החשובים ועבור כל ידידיו ואסיים בברכה יעזור השי"ת שנזכה לגאולה שלימה ונזכה לראות בבנין בית מקדשינו בבי"א.

הרב שלמה זילברשטיין שליט"א
רב דחסידי גור בני ברק
בית תלמוד להוראה
בני ברק, 8 בנובמבר 1998

הקדמה

ישמחו החברים ותגל המשפחה בראותם יוצא לאור עולם אמרותיו ורעיונותיו של אבינו מורנו הרה"ח ר' דוד אשר זליג ארליך ז"ל, לקראת יום השנה השלישי כ"ח בשבט התשנ"ט לפ"ג.

אבינו מורנו ז"ל אהב לדייק בפסוקי התורה והני"ך ועוד, הגה חשב וביאר, וכל כולו היה מתמלא חיות מחידושיו אלו, ויעיד על כך כל מי שבא עמו במגע ונהנה ממעיינו השופע אמרות מפרי הגיגיו, או ממה שדלה מרבותיו הקדושים לבית גור ומשאר גדולי ישראל.

מאמרים ורעיונות רבים כתב, אך אמרות שמצאנום בספרים אחרים ואף בספרים נדירים כפי שהצלחנו למצא, החלטנו שלא להדפיס.

שילבנו בספר זה גם מאמרים ורעיונות שעובדנו על פי כתביו של סבנו הרה"ח ר' יונה ז"ל, שכתב לעצמו בקיצור, ולאחר פטירתו ליקט אותם אמו"ר ז"ל בקונטרס שקרא לו "עלים בפ"י היונה" [וכן כתב אמו"ר ז"ל בהקדמתו, וקראנו שם הקונטרס עלים בפ"י היונה, כי הוא מעט הכמות ורק כמה "עלים" בו, אף כי הוא רב האיכות, ו"בפ"י" הוא ר"ת משמו "יונה בן פיגא". ועוד, שאם יאמרו חידושי תורה משמו אזי יהיו שפתותיו דובבות בקבר ויהיו ה"עלים בפ"י היונה" תמיד], ואף עותק אחד ממנו הכניס בקו"פ לכ"ק מרן האדמו"ר זצוק"ל בעל ה"בית ישראל" שהתבטא על כך כעבור זמן מה בלשון קדשו "סיאיז דארט דא זעהר גיטע זאכען" [יש שם דברים מאד טובים].

אחר כל מאמר מסבנו ז"ל ציינו את שם המקור כפי אשר יראה המעיין.

קראנו שם הספר "אז ידבר" על פי רצונו של אמו"ר ז"ל, כי שמו נרמז במלים אלו בראשי תיבות "דוד אשר זליג בן יונה רעכיל".

ועוד חשבנו עפ"י הנאמר בגמרא במסכת יבמות אמר רב יהודה אמר רב מאי

דכתיב אגורה באהלך עולמים, אלא אמר דוד לפני הקב"ה רבשי"ע יהי רצון שיאמרו
דבר שמועה מפי בעוה"ז, דאמר ר' יוחנן משום רשב"י כל תלמיד חכם שאומרים
דבר שמועה מפיו בעולם הזה שפתותיו דובבות בקבר, ועל כן, "אז ידבר" - על ידי
ספר זה יזכה גם אמו"ר ז"ל ששפתותיו ידובבו וידברו.

ברכה מיוחדת משגרים אנו לאמנו מורתנו תחיי בת הגאון הגדול והמפורסם סיני
ועוקר הרים הרב יהושע מנחם אהרנברג זצ"ל, ראב"ד ת"א יפו, ובעל מח"ס "ראשי
בשמים" על רוקח, ושו"ת "דבר יהושע", על כל עמלה והשקעתה ובפרט בהדפסת
הספר, יעזור השי"ת שתמשיך בפעולותיה הברוכות מתוך בריאות ונחת.

ברכת יישר כח מיוחדת למחותנו וידיד נעוריו מורנו הרה"ג ר' שמואל היינה
שליט"א רב ביהח"ס דגור ברח' ר' יהושע בבני ברק, שהשקיע מזמנו לעבור על דפי
הספר, ימלא השם כל משאלות לבו לטובה.

נסיים בתפלה להשי"ת שיהיו דברי תורה אלו ערבים על שומעיהם, וזכותם תגן
עלינו ועל כל משפחתנו ויוצאי חלצינו עד עולם לעסוק בתורה מתוך נחת והרחבה,
ויקויים בכלל ישראל דברי חז"ל המובאים ברש"י על הפסוק אז ישיר משה, ש"אז
ידבר" רומז לתחיית המתים, שהרי לא נאמר אז דבר אלא אז ידבר, והקיצו ורננו
שוכני עפר כי טל אורות טלך וכי טל תורה מחייהו, במהרה בימינו אמן.

בני המחבר

אז ידבר

פרשת בראשית

יאמרו אומות העולם לישראל ליסטים אתם וכו' הם אומרים להם כל הארץ של הקב"ה היא וכו'.

יש לדייק למה כתוב כח מעשיו הגיד לעמו, הרי הטענה היא של אוה"ע, והי' צריך הכתוב לומר כח מעשיו הגיד לאוה"ע, אלא שהאמת היא שמטענת אוה"ע אין להתפעל ולהבהל, כי הרי אינם מאמינים בתורה, אלא החשש הוא שמא ח"ו מי מישראל ייתפס לטענת אוה"ע, לכן כח מעשיו הגיד לעמו, שהוא בראה וכו' ונתנה לאשר ישר בעיניו, וכיון שישראל ישרים בעיניו ניתנה להם.

* * *

ותוצא הארץ וגו' ועץ עושה פרי וגו'
(שם פסוק י"ב). כתב רש"י שהשי"ת אמר עץ פרי והארץ לא כן עשתה אלא הוציאה עץ עושה פרי.

יש לדייק מדוע כתוב אח"כ בפסוק וירא אלקים כי טוב, הלא הארץ לא עשתה כמצווה עלי' ומדוע נקרא כי טוב.

בראשית ברא אלקים (פרק א' פסוק א'). כתב רש"י אמר ר' יצחק לא היה צריך התורה להתחיל אלא מהחודש הזה לכם שהיא מצוה ראשונה וכו' ומה טעם פתח בבראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו וכו'.

נלענ"ד, דסופי תיבות של החודש הזה לכם זה משה, ואם היתה התורה מתחלת מהחודש הזה לכם הי' מרמז על משה דוקא שעל ידו ניתנה התורה לישראל, אבל באמת כל מדרשי חז"ל הם אמת והכל ניתנו למשה בסיני, וע"כ פתח בבראשית ברא אלקים דאיתא בסה"ק שזהו סופי תיבות אמת להראות שגם מדרשי חז"ל אמת, וזהו הכוונה כח מעשיו הגיד לעמו שכל מה שיחדשו חז"ל במשך הדורות הכל כח מעשיו והכל אמת.

* * *

ברש"י הנ"ל (שם) לא הי' צריך להתחיל וכו' ומה טעם פתח בבראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו וכו' שאם

בעזה"ת

קונטרס

י"ד זכרון

פרקי חיים, מכתבים, מאמרי הערכה, ועוד

על סבנו הרה"ח ר' יונה ז"ל

ואבינו מורנו הרה"ח ר' דוד אשר זליג ז"ל

תולדות סבנו הרה"ח ר' יונה ז"ל שכתב אבינו מורנו ז"ל לבני המשפחה

ביום י"ט אדר תרס"א נולד לאביו הרה"ח ר' אברהם אשר זליג ז"ל מבנדין, שהי' דור ששי להגאון בעל ה"נודע ביהודה" זצ"ל (בן הר"ר יונה, בן הר"ר אברהם זליג וזוגתו לאה, בת הר"ר אהרן, בן הרב ר' יעקב'קא, בן הגאון ה"נודע ביהודה" זצ"ל), ולאמו מרת פיגא ע"ה (בת הר"ר שמואל זיינויל ברודר וזוגתו לאה הדסה, בת כ"ק מרן האדמו"ר בעל החי' הרי"ם זצ"ל).

שמו בישראל נקרא יונה ע"ש סבו אבי אביו ז"ל, ועוד הרבה לפני שנולד כאשר ישב אביו "שבעה" על אביו מיד לאחר חתונתו בעיר גור, נכנס כ"ק מרן האדמו"ר בעל השפת אמת זצ"ל לנחמו ואמר לו בלשון קדשו: "וועסט האבען א יונגעל וועסט דו א נאמען געבען יונה" (יהי' לך בן וקראת שמו יונה).

עוד טרם הגיעו למצוות, נתייתם גם הוא מאביו ז"ל. בבחרותו למד אצל ש"ב הגאון החסיד הרב ר' חנוך צבי הכהן זצ"ל ליון, חתן השפת אמת זצ"ל, אבד"ק בנדין והי' מבחירי תלמידיו.

כתלמיד מובהק להגאון הנ"ל, נהג, שגם בהיות רבו בנוה הבראה, הרבה פעמים יחד עם גיסו כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה"אמרי אמת" זצ"ל, לכתוב אליו מחידושיו, והגאון מבנדין זצ"ל הראה את מכתביו לגיסו בעל האמרי אמת, ושניהם שבחו דבריו ופלפלו בהם. (תצלום שלשה מכתבים שנשארו ראה להלן).

כשהגיעה שעתו להתייצב לצבא, לא ידע באיזו פעולה לנקוט, היות ולא היתה לו שום סיבה, שיוכל להשתחרר על ידה, כמקובל נסע לגור והזכיר עצמו, וקיבל ברכת כ"ק אדמו"ר זצ"ל "זאלסט זיין א יוד אין דערהיים" (היה יהודי בביתך) כידוע, ברכה זו היתה ידועה ומקובלת לשחרור מלא, אולם עדיין לא ידע באיזה אופן לפעול.

והנה בחזרתו מגור לבנדין עמד באיזו תחנה וחכה בתור לחשמלית, לידו נעמד יהודי בעל הדרת פנים נפלאה עם זקן לבן, הסתכל עליו ושאלו לאן הוא נוסע וענה לו. אזי אמר לו: "האסט דאך א ווייטיג אויג" (הרי יש לך עין כואבת) ויותר לא ראה אותו, אח"כ עיין בדבר, האיך ייתכן כשפוגשים אדם זר שההוא יאמר לו חלילה איזה מום שבו, ועל כן הבין, שאין זה דבר פשוט, אלא ודאי עליו לפעול להשתחרר על סמך העינים ואמנם עי"ז השתחרר.

כשדברו בו נכבדות, נלקח אחר כבוד לבית ש"ב הרה"ח ר' ישראל ז"ל אברמוביץ מלודז' חתן הגאון הרב ר' ישע'לה ז"ל יוסטמן זצ"ל דומ"צ בלודז', נכד החי' הרי"ם זצ"ל, על פי המלצת כ"ק מרן האדמו"ר זצ"ל בשבחו אותו ואת מידותיו ובפרט מדת עדינות נפשו, וכלשונו "הער איז א איידעלער", ושם התעכב כחמש שנים עד שחזר לבנדין עם משפחתו.

כאשר נכנס לכ"ק מרן אדמו"ר זצ"ל וביקש סדר התנהגות ענה לו בלשון קדשו: "דער אייבישטער איז דאך אבי יתומים, פיהרט מען זיך אליין". (השי"ת הרי הוא אבי יתומים, אז מתנהגים לבד).

וכששאל פעם בצעירותו מה ללמוד, ענה לו בלשון קדשו: "ראשית חכמה האסט זו שוין א ודאי אדורך געקיקט, מ'לערנט אלץ, זהר, מדרש וכו'". (על ראשית חכמה ודאי עברת כבר, לומדים הכל, זהר, מדרש וכו').

החלטתו לעלות לארה"ק נבעה מסיבות שונות, אולם לא הי' בידו המימון הנצרך לזה, ע"כ החליט לקנות כתב גורל, כעין כרטיס פיס, שהי' נהוג אז בפולין, אולי יזכה בגורל ויוכל לעלות לא"י. ברשימותיו כתב, יום ה', התפללתי שאזכה בלוטרייאע (בגורל), יום ועש"ק, בביהח"ס קודם התפלה נתבשרתי שזכיתי בלוטרייאע בסך אלפיים זהובים ומיד התחיל בהכנות לעלות לארה"ק וב"ה זכה להגיע עם משפחתו לא"י בשנת תרצ"ה, מספר ימים קודם שבועות ואת חג השבועות חגג כבר בעיה"ק ירושלים תובב"א, אחר החג קבע מקום מגוריו בת"א ובה ישב כל ימיו.

כבר אמרו חז"ל במס' ברכות (ה.), ג' דברים נקנים ע"י ייסורין ואחד מהם ארץ ישראל, ואמנם עבר ייסורי א"י במידה גדושה, אך ח"ו לא התרעם אף פעם, ותמיד התחזק יותר ויותר במידת הבטחון. הוא תלה הכל בעצמו שהוא אינו ראוי.

על פניו לא ניכרו ייסוריו כלל, ותמיד היתה צהלתו בפניו. ולעומת זאת, למרות מצבו הכלכלי הקשה ביותר, השתדל מאד לעזור לאחרים, ואף היה לו ת"ח מובהק שתמך בו. וסיפר הרה"ח ר' ל. ר. שפעם הוצרך להלוואה כספית וניגש אל אאמו"ר ושאלו האם יכול להלוות לו, והשיב לו שיש בידו סכום כסף שצריך להחזיר למישהו הלואה שלקח הוא, אבל היות וצריך להחזיר רק למחרת ולא היום יכול לתת לו את הכסף עד מחר וכן עשה.

סיפר הרה"ג הרב יצחק ידידיה פרנקל זצ"ל (הרב הראשי לת"א-יפו) בהספדו, שידוע לו שבמצבו הקשה הציעו לו פעם איזו משרה מכובדת והתחיל לפעול בכוון זה, אך כשנודע לו, שמישהו אחר ג"כ התחיל לפעול לקבלת משרה זו, אמר "ידי מסולקת" ולא רצה להמשיך בכך, בשום אופן.

מדת הכרת טובה היתה בעיניו מהחשובות ביותר ונהג לרשום לעצמו כל מי שעזר לו אי פעם במשהו, כדי שיזכור להחזיק לו טובה.

הי' בין מייסדיו של השטיבל המיוחד בתל אביב בר"ח הקישון, שבמשך הזמן נודע בשמו "דריי אין דרייסיג", שנוסד עפ"י תקנות מיוחדות שקבלו על עצמם, בנוגע לחיזוק היהדות, סימנם הי' "מחנים" ובר"ת מ'שמעת, ח'ברותא, נ'תינה (צדקה), י'הדות, מ'סירות (נפש).

כבוד בית החסידים מאד נגע ללבו, ועל כן כשהחל השימוש בנירות פלאורוסנט הזמין מכספו חשמלאי להתקין נורות כאלו גם בביהח"ס, באמרו שאין זה כבוד לביהח"ס, שבבתים פרטיים ישתמשו בנורות אלו ובביהח"ס לא. אך ציוה על החשמלאי שיתקינם באמצע הלילה כדי שהדבר יישאר בסוד גמור, ולא ידעו מי התקינם ומי שילם בעדם.

ועוד בקשו אז להשאיר בביהח"ס את הנברשת הגדולה שהיה כתוב עליה שם הנודב כדי לא לפגוע בזכותם של אחרים.

תקופה מסיימת כיהן כחבר הנהלת ישיבת חידושי הרי"ם בתל-אביב, ודאג אז רבות לטובתם ולרווחתם של הרמי"ם והתלמידים.

כשהחל כ"ק מרן אדמו"ר זצ"ל בעל ה"בית ישראל" להנהיג בעדה הקדושה, התבטל אליו התבטלות מוחלטת, וכל תנועה שראה אצל רבו זצ"ל, הי' אצלו בבחי' תורה שלימה ובדרך זו חנך את בניו. ולדוגמה נביא כאן סיפור אחד.

בשעת תשי"ט קודם חנוכה עבר ניתוח ובאמצע ימי החנוכה שוחרר לביתו. סיפר אחר כך שעוד בליל ר"ה ידע שעליו לעבור ניתוח בשנה זו, כי בעת יושבו בשולחן הטהור בליל ר"ה, זרק כ"ק אדמו"ר זצ"ל הפירות שנשארו על השולחן לעבר היושבים, והנה נפלה הסכין הקטנה, שחותכים בה הפירות, על שוקיו, ואמר, הרבי אינו זורק סתם כך סכינים, בפרט בר"ה, ע"כ ראיתי בזה רמז לניתוח.

בשבת האחרונה לימי חייו זכה ליסע "נסיעה" להסתופף בצל קדשו של כ"ק מרן האדמו"ר ה"בית ישראל" זצ"ל, ואף זכה לשבת בשולחנו בס"ג, וסיפר הרה"ח ר' יוסף רושצקי הי"ו, שבאותה שבת טעה הקורא בקה"ת בשחרית וע"כ במנחה התחילו לקרא בפסוקים האחרונים בפרשת מקץ ויבא יהודה ואחיו ביתה יוסף וגו' ויפלו לפניו ארצה וכו', והתבטא אדמו"ר ז"ל שלא לחנם התחילו לקרא מהפסוק ויבא יהודה ואחיו וגו', אלא יש בזה לימוד שצריך התבטלות והכנעה לצדיק, וכמו ששם כאשר הגיעו ביתה יוסף ונפלו לפניו ארצה והיה להם הכנעה, זכו אח"כ להתגלות יוסף, וכל הישועה והגאולה צמחה מזה, כמו כן אצלינו ההכנעה וההתבטלות מביאה אח"כ לישועה.

ביום ועש"ק ח' טבת לס' ויגש אליו, שנת אם "תשכב" לא תפחד, ו"שכבת" וערבה שנתך לפ"ק, נלב"ע והובא למנוחות בבית החיים שומרי שבת בזכרון מאיר, לאחר חצות היום.

הספידוהו הגרי"י פרנקל זצ"ל הרב הראשי לת"א יפו, וגבאי ביהח"ס הרב החסיד ר' איטשע צישנסקי ז"ל.

סיפר הרה"ג ר' מנדיל ויץ ז"ל, שהוא נסע לירושלים עיה"ק אותו יום ששי לאחר הלוי, וכ"ק אדמו"ר זצ"ל בעל ה"בית ישראל" שאל אותו אם הי' בהלוי, ודבר עליו רבות ואמר בלשון קדשו "ער איז גיווען זעהר א איידעלער"...

וכעבור שבועיים כאשר בא כ"ק מרן האדמו"ר זצ"ל לנחם את הרה"ח ר' ישראל'קי טאומן ז"ל בישובו שבעה על בנו הר"ר מנחם ז"ל, דברו על כך שקברו נכרה ליד קבר אאמו"ר התבטא כ"ק אדמו"ר זצ"ל בל"ק: "יונה איז גיווען פין די גיטע לערנערס" (יונה הי' מטובי הלומדים).

יהי רצון שזכותו תעמוד לצאצאיו ולמשפחותיהם לידידיו ולכל בית ישראל וימליץ טוב בעדם לקרב ישועות ישראל בביאת גואל צדק בב"א.

NP

מכתבים למבני הרה"ח ר' יונה ז"ל מאת מו"ר הגה"צ הרב
חנוך צבי הכהן לוין זצ"ל רבה של בענדין וחתנו של כ"ק
מרן האדמו"ר בעל השפת אמת וצוק"ל

חננוך צבי הכהן לעווין
אבר"ק בענדין והגליף

תליסון 221

[illegible]

פענוח מכתב הנ"ל

בענדין יום א' פ' פינחס שנת תרפ"ה

חנוך צבי הכהן לעווין
אבדק"ק בענדין והגליץ
תל"פון 221

לאה' ש"ב תלמידי יקירי
החתן הנעלה השנון הנחמד
היקר וכו' מ' יונה עהרליך
שיחי

יקרתך קיבלתי ושמחתי והראיתי לכ"ק גיסי אדמו"ר שליט"א ובירך אותך וכו' אמך
ש"ב ה' ת' לכל טוב והנני דו"ש כ' אמך ת' עם ברכת כל טוב והש"י יזמן שידוך טוב
לבתכם יוכבד ת' ויהי לכם כל טוב.

וגם עם החדושי תורה שלך שמח ונהנה כק"ש (כבוד קדושתו שליט"א) ודברנו מזה.
והנה מ"ש טוב כתבת*) אולם דלזה אי' בלשון עינוי שיהי' מוכרח לאכול ככותבת ולא
כזית. וכ"א (וכן אמר) כק"ש שנמצא כתוב שמוכרח לאכול כפלים כבכל יום ודו"ק.

אוהבך בלו"נ ש"ב דו"ש וטובתך ראותך אי"ה בכ"ט (-)

לי הוטב ב"ה כאשר לבואי לבענדין אי"ה בכ"ט
כאשר תכתוב לש"ב הר"י ...

(*) עי' בפנים הספר מסכ' ברכות ח: על דברי הגמ' כתיב ועניתם את נפשותיכם וכו' ככל
האוכל ושותה בתשיעי וכו'.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

דומדומי ויסקיין במעמדיין ודומדומיין

ב"ב זרואים ש"ה חב"ד :
 חל"ב י"ב י"ח ח"ב
 ח"ב ח"ב ח"ב
 ח"ב ח"ב ח"ב
 ח"ב ח"ב ח"ב

ਮਾਧਵ ਭਗਵਤ
ਪੰਨਾ ੨, ਪੰਨਾ ੨੨

Handwritten text in Urdu script, likely a signature or name, written diagonally across the page.

על פני
 פנים
 י-י-י
 ו-י-י
 פנים
 פנים

ב"ה ג' וארא תרפ"ו

חנוך צבי הכהן לעווין
אב"ד דק"ק בענדין והגליץ

כבוד אהובי ש"ב חביבי
תלמידי יקירי האברך
החסיד הנעלה חרוץ
ושנון הנחמד מ' יונה
עהרליך שי'

יקרתך קיבלתי ושמחתי ויש לי עג"נ שנאבד מכתבי הקדום אליך בארוכה וגם היה שם
מכתב כ"ק גיסי אדמו"ר שליט"א אשר היה מכתב יקר, אולי תוכל אצל הבי דואר להוודע
כי היה על הקאנווערט האדרעס שלי.

שמחתי כי בדעתך להיות מתושבי עירנו כי הנני מתגעגע באהבתך.

וע"ד חרושי תורה שכתבת הנה פלפלת בטוטו"ד, אולם זה תלוי במה דאי' חצי זית
... דפסחים (ובעירובין) ובנזיר אי ממש חצי זית או אפילו משהו דלפי דכתיב למה דוקא
בזית שייך חזי לאיצטרופי ורק אי חצי זית דוקא. והנה בתוספות ברכות [דף מ"ט ע"ב
סוד"ה רבי מאיר] ג"כ עוררו מזה דר"י אכל זית מליח ובירך עליו. והנה לכאורה יש
להסתפק בברכה מעין שלש אולי אפי' למ"ד בכביצה זה רק לבהמ"ז .. מן ושבעת אבל
לא בברכה מעין ג'.

והשי"ת יתן לך ברכה והצלחה ומנוחה ושמחה ורחבה ברוחניות וגשמיות ויהי' לך
ולזוגתך ש"ב ה' ת' כל טוב כנפש אוה"נ דו"ש באה"ר (-)

דו"ש כ' חותנך ש"ב שי' וכבוד אביו שי' ותדרוש בגיני כבוד חו"ז ש"ב חביבי צמידי
הרב הגאון חו"פ כקש"ת ר' ישעילה שליט"א

גאדו"ש ש"ב היקר ר' יונה שי' ממני אהרן דוד הכהן

ג"א דו"ש ש"ב ... ר' יונה עהרליך שי' ...